

**TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET**

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

ei 17.07.2026 * r 8-1/5417-1 *

Meie 05.08.2026 nr 2-2/2026/0889

**Arvamuse avaldamine parandamisõiguse
direktiivi ülevõtmiseks koostatud
võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseaduse
muutmise seaduse eelnõule**

Täname võimaluse eest avaldada arvamust parandamisõiguse direktiivi ülevõtmiseks koostatud võlaõigusseaduse (edaspidi VÕS) ja tarbijakaitseaduse (edaspidi TKS) muutmise seaduse eelnõule. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) on eelnõuga tutvunud ning esitab siinkohal oma tähelepanekud ja ettepanekud.

Kehtiva TKS § 61 kohaselt teostab TTJA riiklikku järelevalvet TKS-i ja teiste õigusaktide alusel tarbijale antud õiguste tagamise üle. Samuti tegutseb TTJA juures tarbijavaidluste komisjon, mis lahendab sõltumatult tarbijate ja kauplejate vahelisi lepingulisi vaidluseid (TKS 6. ptk).

Eelnõuga täiendatakse muuhulgas TKS-i ja VÕS-i sätetega, mis võimaldavad rakendada direktiivist (EL) 2024/1799 (edaspidi parandamisõiguse direktiiv) tulenevat Euroopa veebipõhist parandusplatvormi puudutavat regulatsiooni. Sealhulgas määratakse tulevikus platvormi riiklikuks kontaktpunktiks Eestis TTJA, kes vastutab eelkõige registreerimiseks juurdepääsu võimaldamise eest, Eesti kehtestatud võimalike juurdepääsutingimuste täitmise tagamise eest ning komisjoni abistamise eest platvormi riiklike osade käitamisel. Samuti lisatakse eelnõuga TKS-i uus jagu „Tarbija parandamisõigus“, milles sätestatakse tootja parandamiskohustus, selle täitmise tingimused ning sellega seotud teavitamiskohustused.

Nende muudatustega seoses on TTJA-l järgnevad ettepanekud:

1) Viide parandusteabe vormile

VÕS-i täiendatakse Euroopa parandusteabe vormi kasutamist reguleerivate ja vormi sisu reguleerivate sätetega (§-id 635¹–635⁴). Kuigi vorm on parandusettevõtetele kasutamiseks vabatahtlik, on sellega edastatav teave tarbijate majandushuvide ja teadlike tehinguotsuste tegemise seisukohalt väga oluline. **TTJA teeb ettepaneku viidata sätetes (konkreetsemalt nt §-is 635¹ või 635²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1799 I lisale.** Viidatud

lisas on parandusteabe vorm esitatud koos nurksulgudes esitatud märkustega, mis selgitavad parandajale, milline teave tuleb tarbijale esitada. See on oluline info ja kindlasti ka suureks abiks parandajatele, mistõttu leiame, et see vorm võiks olla Eesti ettevõtjatele võimalikult lihtsasti leitav ja kättesaadav.

2) Järelevalve teostamine parandamiskohustuse täitmise üle

TKS-i kavandatud §-iga 12³ sätestab parandamiskohustuse väljaspool EL-i asuvate tootjate volitatud esindajale EL-is. Volitatud esindaja puudumisel importijale ning importija puudumisel levitajale. Siinkohal on oluline arvestada, et kuigi Eestis neid tootjaid palju ei ole, kellele eelnõuga parandamiskohustus tekib, võib kolmandate riikide tootjate importijaid ja levitajaid sellegipoolest olla. Seega võib tekkida TTJA-le järelevalve teostamise vajadus importijate ja levitajate tegevuse nõuetele vastavuse osas. **Seejuures on TTJA jaoks oluline mõista, kuidas parandamiskohustuse täitmise järelevalvet ette nähakse.** Järgnevalt toob TTJA välja mõned murekohad, mida palume võimalusel adresseerida seletuskirjas.

a. Kavandatav TKS § 12⁴ lõige 1

Kavandatava TKS §-iga 12⁴ sätestatakse kauba parandamise tingimused. Lõikes 1 sätestatakse muuhulgas, et kauba parandamine toimub tasuta või mõistliku tasu eest. TTJA-le võib järelevalve vaatest osutada raskesti kättesaadavaks info olukordade kohta, kus parandamise eest küsitakse tarbijalt ebamõistlikku tasu, kuid hinnapakkumine on esitatud vaid konkreetse juhtumi puhul ühele tarbijale. Seda eriti tulenevalt asjaolust, et tarbijal on võimalik parandajat vabalt valida.

b. Kavandatav TKS § 12⁵ lõige 2

Kavandatava TKS §-iga 12⁵ sätestatakse parandamiskohustuse nõuded. Lõikega 2 kohustatakse parandamisõiguse direktiivi II lisas loetletud liidu õigusaktidega hõlmatud kaupadele varuosi ja tööriistu kättesaadavaks tegevaid tootjaid pakkuma neid hinnaga, mis ei muuda parandamist ebamõistlikuks ega takista seega kauba parandamist.

Sarnaselt eelneva probleemiga, ei pruugi varuosade ja tööriistade kättesaadavaks tegemine olla avalik ega järelevalve käigus lihtsasti leitav, mis tähendab, et selles olukorras on võimalik teha ainult vihjepõhist järelevalvet. See omakorda tähendab, et kui TTJA-ni selline info ei jõua, siis ei ole võimalik tagada ka regulatsioonide täitmist. Ka siin mängib rolli asjaolu, et parandamiseks võib tarbija pöörduda vabalt valitud parandaja poole.

c. Kavandatav TKS § 12⁵ lõige 3

Kavandatava TKS § 12⁵ lõikega 3 keelatakse kasutada lepingutingimusi ja riist- või tarkvaratehnilisi lahendusi, mis takistavad kauba parandamist, välja arvatud juhul kui see on põhjendatud nt intellektuaalomandi õiguste kaitsega.

Praktikas selle üle järelevalve teostamine tõstatab aga ridamisi probleeme. Eelkõige on probleemiks asjaolu, et TTJA-l puudub pädevus hinnata intellektuaalomandi õiguste olemasolu, hindamaks sätestatud erisuse kohaldumist.

d. Kavandata TKS § 12⁶

Kavandatava TKS §-iga 12⁶ sätestatakse muuhulgas kohustus tagada, et tarbijatele on vabalt ligipääsetava veebilehe kaudu tehtud kättesaadavaks soovituslik hinnakiri tüüpiliste parandustööde kohta.

Kohustuse sõnastuse puhul tõstatab küsimusi sõnapaar „soovituslik hinnakiri“. TTJA-le jääb selgusetuks, kas sellega mõeldakse, et hinnakirja loob parandamiskohustusega ettevõtja ise või on tegemist ühtsete turul kehtivate soovitustega, mis on kusagil eelnevalt sätestatud. Igal juhul on oluline, et selle sõna tähendus oleks täpsustatud, et TTJA-l oleks võimalik soovitusliku hinnakirja päritolu osas ettevõtjaid korrektselt nõustada.

e. Vihjed teiste liikmesriikide tootjate kohta

Täiendavalt palub TTJA võimalusel samuti seletuskirjas selgitada ettenähtud toimimist olukorras, kus TTJA-ni jõuab info teise liikmesriigi tootja võimaliku rikkumise kohta. Kas sellistel juhtudel tuleks järelevalvevihje edastada kontaktpunktide kaudu teisele liikmesriigile või hoopis üldise tarbijakaitsealase koostöö raames? Viimane võib osutuda probleemiks, kui teistes liikmesriikides ei ole direktiivi nõuded üle võetud tarbijakaitse regulatsioonidesse ning järelevalve ei ole tarbijakaitseasutuse pädevuses.

3) Parandamisele kuluv aeg

Kavandatavas TKS § 12⁴ lõikes 1 sätestatakse, et kauba parandamine toimub mõistliku aja jooksul alates hetkest, mil tootja on kauba oma valdusse saanud või tarbija on kauba tootjale kättesaadavaks teinud.

TTJA hinnangul on oluline, et tarbija teaks sobiva parandaja valikul arvestada eeldatavata parandamiseks kuluva ajaga. Tarbijavaidluste lahendamise praktikas on just parandamiseks kuluva ajaga sageli probleeme. Tihti võetakse asi parandustöö tegemiseks vastu ilma täiendava teabeta töö valmimise aja osas ning teostamiseks kuluv aeg võib ulatuda mitme kuuni. Mitmekuuline ooteaeg igapäevaseks kasutamiseks mõeldud kodumasinade ning muude seadmete puhul põhjustab tarbijatele olulisi ebamugavusi.

Seetõttu teeb TTJA ettepaneku lisada kavandatavasse §-i 12⁴ tootjapoolne kohustus teavitada tarbijat parandamisele kuluvast ajast. Sellisel juhul saab tarbija teha teadliku valiku parandusteenuse osutaja osas. Parandusteabe vorm näeb küll ette paranduse kestuse aja esitamise, kuid vormi kasutamine ei ole kohustuslik.

4) Parandamise võimatuse tõendamine

Kavandatava TKS § 12² lõikes 2 sätestatakse, et tootja ei ole kohustatud parandama kaupa, mille parandamine on võimatu.

Tuginedes tarbijavaidluste lahendamise praktikale, on **TTJA hinnangul vajalik, et tootja oma väiteid kauba parandamise võimatuse kohta ka tõendaks**. Lihtsalt sellekohane väide tekitab paratamatult vaidluseid, mida tõendamiskohustuse lisamine aitaks ennetada. Samuti aitaks see välistada õigustamatult parandamisest keeldumist (näiteks majanduslikel põhjustel). Sellise täpsustuse võiks näiteks lisada eelnõu seletuskirja.

Vajadusel oleme valmis oma tähelepanekuid täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Talving
peadirektor

Lotta Otsepp
+372 53231309 Lotta.Otsepp@ttja.ee